

VERZEKERING TEGEN DE ECONOMISCHE GEVOLGEN DER WERKLOOSHEID. ¹⁾

Heeft de werkloosheid grooter afmetingen dan vroeger aangenomen of wel is daarop meer de aandacht gevestigd dan voorheen? Wij missen de vereischte statistische gegevens om hierop een bepaald antwoord te geven. Zeker is het intusschen dat in onzen tijd veel voor werkverschaffing gedaan wordt, en men ook tevens bedacht is op de middelen om daar waar hierin te kort geschoten wordt, de gevolgen der werkloosheid, met ontlasting van armbedeeling, zoo min mogelijk te doen drukken.

Voor zoover het werkloosheid tengevolge van ziekte, ongelukken, ouderdom en invaliditeit betreft heeft men daartoe speciale verzekeringen die het Deutsche Rijk zelf in handen heeft genomen.

Aan een klein, doch staatkundig hoogst ontwikkeld land, namelijk Zwitserland, bleef het voorbehouden de eerste proef te nemen met een openbare verzekering ook tegen de gevolgen van werkloosheid onverschillig door welke oorzaken, behalve eigen schuld.

Reeds in den winter van 1892—1893 heeft de stad Bern zulk eene verzekering in het leven geroepen, die echter niet levensvatbaar bleek te zijn. Daar was de verzekering geheel vrijwillig, en hieraan schrijft men het toe, dat de proef mislukte. Kort daarna werd ook in het kanton St. Gallen in beginsel besloten hiermede eene proef, echter op meer uitgebreide schaal, te nemen.

In dat kanton werd eene wet afgekondigd, waarbij aan de daartoe behoorende gemeentebesturen het recht wordt gegeven voor hunne gemeenten alleen, of in vereeniging met andere gemeenten van dat kanton verplichte verzekering tegen werkloosheid in te voeren.

---

¹⁾ Kortheidshalve zullen wij deze verzekering in het verslag alleen noemen «verzekering tegen werkloosheid.»

Bepaald werd dat tot die verzekering verplicht is iedere werkmán, wiens gemiddeld dagloon niet meer dan 5 francs bedraagt. Zij, die hooger loon hebben kunnen vrijwillig toetreden met dezelfde rechten en verplichtingen. De wekelijksche bijdrage mag niet hooger zijn dan 0.30 fr., terwijl de schade-uitkeering per dag minstens 1 fr. moet bedragen. Zij wordt ten hoogste gedurende 60 dagen van het jaar verleend.

Recht op schade-uitkeering hebben volgens genoemde wet slechts de verzekerden, die, nadat zij 6 maanden achtereen hunne bijdragen voldaan hebben buiten eigen schuld, ofschoon geschikt tot werken, geen voor hen geschikte arbeid hebben kunnen vinden.

De uitgaven dezer verzekeringskas moeten gedekt worden door bijdragen der werklieden, subsidie van den Staat (het kanton) en de gemeente; voorts — en in zooverre is de kas in zekeren zin althans, ook liefdadigheids-instelling — door vrijwillige bijdragen en schenkingen.

Deze verzekering werd het eerst voor de gemeenten St. Gallen, Tablatt en Straubenzell op den grondslag van gemelde wet ingevoerd. De raden dier gemeenten bepaalden in betrekking tot deze verzekering in hoofdzaak het volgende:

Het bestuur zal bestaan uit 13 leden; 4 worden benoemd door de drie gemeente-besturen en 9 door de werklieden.

Verzekerden, die door eigen schuld werkloos worden, hun werk gestaakt of hun aangewezen werk zonder gegronde reden van de hand gewezen hebben of uit anderen hoofde tot werken ongeschikt zijn geworden hebben geen aanspraak op uitkeering.

Insgelijks ook niet zij, die in militairen dienst zijn.

In de gemeente St. Gallen zou het aantal verzekerden 3000 en in de beide andere gemeenten te zamen 2000 bedragen, waarvan 20 pCt. een loon tot een maximum van 3 francs genieten, 60 pCt. van 3—5 francs en 20 pCt. meer dan 5 francs.

De eerste klasse heeft te betalen wekelijks 0.15 francs, de tweede 0.23 francs, de derde 0.30 francs, opleverende een jaarlijksch inkomen van fr. 55.000. Hierbij komt nog eene toelage der gemeenten ad 2 francs per verzekerde, dus 10.000 francs en idem van het kanton ad 5000 francs, te samen fr. 55.000 + 10.000 + 5000 = 70.000 francs. Hiermede dacht men de kosten te kunnen bestrijden.

Men raamde dat ten hoogste 10 pCt. der verzekerden ieder 60 dagen ondersteuning zouden bekomen. De uitkeeringen zijn bepaald voor de eerste klasse op 1.80 francs, voor de tweede op 2.10 francs en voor de derde op 2.40 francs per dag.

Ook in Zurich heeft men eene verplichte verzekering tegen de gevolgen van werkloosheid op het oog, terwijl de Zwitsersche bondsraad zich thans bezig houdt met de te dezer zake in verband staande vraag of, en zoo ja in hoeverre eene aansluiting bij de openbare bureaux voor arbeidsvraag en aanbod mogelijk en wenschelijk is.

Feitelijk is gemelde verzekering in St. Gallen, Tablatt en Straubenzell intusschen nog niet ingevoerd. De redenen daarvan vindt men vermeld in een Proefschrift van den heer Charles Raaijmakers: „Verzekering tegen Werkloosheid“ ¹⁾, blz. 58, 59 en 61, en welke redenen hem op zijn verzoek door welwillende tusschenkomst van het Nederlandsch Gezantschap te Bern werden medegedeeld.

Een veel dieper ingrijpend ontwerp tot verzekering tegen de geldelijke nadeelen van werkloosheid, bijzonder voor het kanton Basel-stad is daar thans aanhangig. De geestelijke vader daarvan is Dr. Georg Adler, Hoogleeraar aan de Universiteit aldaar, die zijn Hoogleeraarschap aanvaardde met eene rede over dat onderwerp.

Ik laat hier een overzicht van dat plan volgen, zooals men dat het meest beknopt, duidelijk en eenvoudig omschreven en toegelicht vindt in de Hamb. Corr.:

---

¹⁾ In dat hoogst belangwekkend proefschrift wordt op den voorgrond gesteld dat er bestaat recht tot arbeid, niet recht op arbeid. »Maar evenmin — zegt de heer R., als men het eigendomsrecht als »natuurrecht erkennende, daaruit de gevolgtrekking mag maken, »dat dus iedereen eigendom moet hebben, evenmin mag men uit »het bestaan van het recht tot arbeid besluiten tot het recht op »arbeid, zoodat iedereen krachtens natuurrecht werk zou kunnen »eischen.» Twee middelen geeft de heer R. op om de slachtoffers van werkloosheid voor moreelen en materielen ondergang te behoeden, en wel: A. de werkloozen aan werk te helpen en B. hun, wanneer zij (buiten hun schuld) geen werk hebben een inkomen te bezorgen, voldoende voor hun levensonderhoud. Dit laatste middel is: «de verzekering tegen werkloosheid», welke verzekering dit proefschrift ten onderwerp heeft.

I. OMVANG DER VERZEKERING.

Voor alle — onselbständig erwerbenden — personen — ook vrouwen — die den leeftijd van 14 jaar bereikt hebben is deze verzekering verplichtend. Deze bepaling is rechtstreeks in overeenstemming met den grondregel der solidariteit n.l. aansprakelijkheid van allen voor één, en omgekeerd; welke grondregel, zooals in het rapport van prof. Adler gezegd wordt, al meer en meer in de moderne levensbeschouwing der sociale wetgeving doordringt. En inderdaad wat is in den grond der zake de verzekering anders, dan het gezamenlijk dragen van gevaren? De nadeelen eener niet verplichte verzekering zouden in het kort hierop neerkomen:

1°. Er heeft alsdan eene te geringe deelneming plaats. Men kan niet onvoorwaardelijk aannemen, dat de arbeiders het nut en voordeel der verzekering inzien.

2°. Er verzekeren zich alsdan alleen zoodanige arbeiders die het meest aan het risico der werkloosheid blootgesteld zijn;

3°. De werkgever die een gedeelte zijner werklieden ontslaan moet, ontslaat dan in de eerste plaats ¹⁾ juist de verzekerde werklieden, wetende dat deze tegen nood beschut zijn; men zou alzoo de slechte risico's in de werkplaatsen overhouden ²⁾.

Het gevolg hiervan zou zijn, dat de kas een in verhouding tot het aantal verzekerden ontzettend hoog bedrag zou hebben uit te keeren.

De verzekering omvat twee klassen van bedrijven, namelijk de bedrijven, die vermeld worden in de eedgenootschappelijke fabriekswet van 3 Maart 1877, mitsgaders bouw- en aarde-werk bedrijven.

Uitbreiding tot andere bedrijven wordt wel is waar door

---

¹⁾ Is dit wel zoo onvoorwaardelijk aan te nemen? Zal de werkgever zoo hij werklieden ontslaan moet, in plaats van zich door consideratien van mededogen te laten leiden — niet de meest bekwamen in dienst houden?

²⁾ Dit bezwaar schrikt ons volstrekt niet af. Ongeveer hetzelfde heeft men tegen de invoering van iederen nieuwen verzekeringstak aangevoerd. Alléén voor zekeren overgangstijd bleek dan zoodanig bezwaar gegrond te zijn.

velen wenschelijk geacht, doch kan voorloopig niet in uitzicht gesteld worden.

Het risico van werkloosheid bij bouwarbeid en wel ten gevolge van zoogenaamde seizoenwerkloosheid is veel grooter dan bij fabrieksarbeid. Diensvolgens zijn, zooals wij zullen zien, de bijdragen voor eerstgemeld bedrijf hooger.

De verzekerings-plicht bestaat slechts voor de arbeiders die zich minstens één jaar in het kanton hebben opgehouden. Dit is een gewichtige maatregel om het toestroomen van arbeiders naar Bazél met het doel om verzekerd te worden, tegen te gaan. Hierdoor wordt tevens de fluctueerende arbeidersmassa van de verzekering verwijderd gehouden. De verzekerings-dwang of plicht geldt voorts niet voor degenen aan wie bij de arbeids-overeenkomst niet meer dan 3 dagen van eene week werk in uitzicht gesteld is geworden, evenmin voor arbeiders wier loon 2000 francs jaarlijks en meer bedraagt en leerlingen zoomede volontairs beneden den leeftijd van 18 jaren, die per jaar minder dan 200 francs loon krijgen. De laatste uitzondering berust op de overweging dat deze personen meestal bij hunne ouders of andere verwanten wonen en door dezen onderhouden worden. De verzekerings-plicht neemt een aanvang bij het voleindigen van het 14e levensjaar; dus bij de intrede van het 15de.

II. WERKKRING DER VERZEKERINGS-INSTELLING.

In het geheele kanton bestaat één éenige staats-verzekering-instelling, die den genoemden tak van verzekering omvat. Iedere deelhebber heeft aanspraak op ondersteuning van harentwege, zoo hij buiten zijn schuld werkloos is geworden. Het ontwerp tracht den knoop door te hakken om de gevallen van werkloosheid ten gevolge van eigen schuld te bepalen, iets wat voorzeker niet gemakkelijk is. Het neemt als werkloosheid ten gevolge van eigen schuld aan:

1°. Wanneer de werkloosheid ontstaan is door geschillen over het loon enz. (strike oder Aussperrung). (De staat kan in den socialen strijd tusschen arbeidgevers en arbeiders niet rechtstreeks tusschen beiden treden. Dit gevoelen wordt vrij algemeen gedeeld en ook door Prof. Adler verdedigd.)

2°. Zoo iemand tengevolge van het vrijwillig uit dienst treden werkloos geworden is.

3°. Zoo het ontslag het gevolg is van luiheid, slecht gedrag, onverdraagzaamheid, ongehoorzaamheid of dronkenschap; al hetwelk ook volgens de fabriekswet grond geeft voor het dadelijk ontslaan der werklieden.

Deze verzekering zou anders ontaarden in stelselmatige belooning of aanmoediging van luiheid en slecht gedrag. En toch zal dit punt in de praktijk wel de meeste bezwaren opleveren; — bezwaren die de ontwerper van het plan geenszins voorbijziet.

4°. Zoo de verzekerde eene hem aangeboden en voor hem geschikte arbeidsbetrekking zonder voldoende grond weigert aan te nemen.

Verder wordt bepaald wat te verstaan is onder een voor den verzekerde geschikte arbeidsbetrekking. ¹⁾

Zoo als van zelf spreekt, kan men eerst na een bijzonder nauwkeurig onderzoek vorderen dat de arbeider in eene andere branche trede, dan die waarin hij van jongs af werkzaam was.

Men heeft hier wel te onderscheiden tusschen werklieden die een vak geleerd, half geleerd ²⁾ of in het geheel niet geleerd hebben.

Volgens Prof. Adler staat voor deze drie onderscheidene soorten de geschiktheid voor een geheel nieuw vak volstrekt niet gelijk. Is de verzekerde alleen in staat tot arbeid, waartoe wel zekere bedrevenheid, maar niet geheel afzonderlijke vorming wordt vereischt, dan kan hij eerst werkloos heeten indien in geen der dikwerf zeer nauw verwante branchen van zijn industrie of handenarbeid werk voor hem is te vinden. Ook moet niet uit het oog verloren worden, dat het in het werk stellen bij een vreemd vak doorgaans slechts een maatregel van voorbijgaanden aard is.

In nog twee gevallen wordt de werklooze niet ondersteund:

5°. Zoo de werkloosheid ontstaan is door omstandigheden waartegen eene andere verplichte verzekering bestaat;

6°. Zoo de verzekerde wanneer hij werkloos wordt nog geen

¹⁾ Om te bepalen of tegen een bepaald loon «geschikt» werk te vinden is, zal er eerst een goede arbeidersbeurs moeten bestaan.

²⁾ In Amerika noemt men dit «half skilled workmen.»

26 weken bij de verzekerings-instelling gecontribueerd heeft. Verzekerden die tengevolge van stremming in den arbeid de helft van hun gemiddeld loon of meer ontvangen, vallen niet in de termen van schade uitkeering. Daarentegen hebben zij die minder dan het halve loon bekomen, aanspraak op $\frac{2}{3}$ van de volle verzekerings-uitkeering. Zoo werkloozen nevenverdienste hebben, blijft deze tot een maximum van 3 francs 's weeks voor de berekening der ondersteuning buiten aanmerking. Bedraagt de nevenverdienste meer dan wordt het bedrag der te verleenen ondersteuning verminderd met $\frac{2}{3}$ van het bedrag waarmede de nevenverdienste de 3 francs 's weeks te boven gaat.

Op straffe van verlies van het recht op uitkeering moet van de nevenverdienste terstond kennis worden gegeven aan den ambtenaar der verzekeringskas.

De ondersteuning wordt berekend naar het bedrag van het weekloon, dat de verzekerde gedurende de 28 voorafgegane weken gemiddeld heeft genoten. Er worden voor eene behoorlijke klassificatie drie loonklassen aangenomen:

de eerste	voor een weekloon tot	20 francs
de tweede	" " " "	24 "
de derde	" " " boven	24 "

De loonklassen zelfven worden voorts in de drie volgende groepen onderscheiden.

1e groep: Ongehuwden, weduwnaar of weduwe zonder kinderen beneden 14 jaren; gehuwde man zonder kinderen of met één kind beneden 14 jaren, zoo diens huisvrouw tevens een arbeidsbetrekking heeft, die haar een geregelden voldaagschen loongevenden arbeid verschaft, of dat zij werkeloosheids-ondersteuning geniet.

2e groep: Weduwnaar of weduwe met meer dan één kind beneden 14 jaren, gehuwde man zonder kinderen of met één kind beneden 14 jaren, gehuwde man met meer dan één kind beneden 14 jaren, zoo diens vrouw tevens een arbeidsbetrekking heeft, die haar geregelden voldaagschen arbeid verschaft, of dat zij werkloosheids-ondersteuning geniet.

3e groep: Gehuwde man, met meer dan één kind beneden 14 jaren.

De instelling keert bij werkloosheid de volgende dagelijkse geldelijke ondersteuning uit:

Loonklasse.	1 ^e Groep.	2 ^e Groep.	3 ^e Groep.
I.	fr. 0.80	fr. 1.20	fr. 1.50
II.	" 0.90	" 1.40	" 1.70
III.	" 1.—	" 1.50	" 2.—

De ondersteuning heeft plaats voor iederen dag, zon- en feestdagen daaronder begrepen. Zij neemt echter eerst een aanvang na afloop der eerste week na het begin der werkloosheid. Er wordt hoogstens 91 dagen in het jaar uitkeering gedaan. Ook verkrijgt iemand die in den loop van een dienstjaar gedurende 50 dagen of langer ondersteuning genoten heeft, in het volgend jaar aanspraak op hernieuwde ondersteuning zoo hij van den dag af dat de laatste ondersteuning geëindigd is, minstens 20 weken weder aan het werk geweest is, en gedurende dien tijd zijne bijdrage aan de kas voldaan heeft. Deze laatste bepalingen, hoe hard zij ook mogen schijnen, zijn van bijzonder groot gewicht om aan de verzekering tegen werkloosheid een schadelijk lokaas te ontnemen, en om te voorkomen dat de instelling eene menigte luiards zou kweeken. Overigens dient ook niet uit het oog verloren te worden, dat de ondersteuning zich moet bepalen tot het minimum dat voor levensonderhoud noodig is.

Een werklooze, die een arbeidsbetrekking buiten het kanton aanneemt, heeft aanspraak op vergoeding van reis en verblijfkosten; iets waarmede de Engelsche beroepsverenigingen zich niet of niet meer schijnen in te laten. De vergoeding voor verblijfkosten bedraagt 1 franc per dag reizens voor den alleen reizende en 2 franc voor hem, die met zijn gezin reist. Het reisgeld wordt slechts tot voor een afstand van 200 KM. vergoed. Terwijl verblijf- en reiskosten onmiddellijk vóór den aanvang der reis vergoed worden, heeft de ondersteuning bij werkloosheid wekelijks plaats.

Het deelhebberschap vervalt behalve door niet voldoening der bijdrage, door overgang tot een niet verzekering-plichtig bedrijf. Voldoet de hierbij betrokken persoon desniettemin verder zijne bijdrage en blijft hij te Bazel werkzaam, dan behoudt hij het genot van alle voordeelen waarop een lid of deelhebber aanspraak heeft. Men kan tijdelijk ophouden lid te zijn bij overgang in een ander bedrijf buiten het kanton, voor zoover dit niet langer dan één jaar duurt. Een zoodanig

persoon herkrijgt de aanspraak op alle rechten die hij tegenover de instelling op het tijdstip der staking van zijn lidmaatschap had, en wel zoodra hij op nieuw gedurende 8 achtereenvolgende weken zijne bijdrage heeft voldaan.

In het rapport vindt men eene uitvoerige berekening van de lasten der kas.

Deze berekening komt hierop nêr:

Voor het aantal verzekerden wordt 9000 aangenomen, voor het aantal werkloozen ongeveer $\frac{2}{3}$ der 1500 arbeiders bij het bouwvak en 11 pCt. der 7500 fabrieksarbeiders; derhalve 20 pCt. der verzekerden of 1800. Voor deze en verdere berekeningen heeft men verschillende statistische gegevens van elders ten grondslag genomen, die niet altijd betrouwbaar schijnen te zijn. ¹⁾

Voor den gemiddelden tijd der werkloosheid is 67 dagen aangenomen. Van de 1800 werkloozen zouden volgens verdere onderstelling de gehuwden ongeveer 1000 het maximum-bedrag der hoogste loonklasse (2 frs.) en desgelijks van de ongehuwden, ongeveer 800 het maximum bekomen.

Aannemende dat de duur der ondersteuning 60 dagen is, dan krijgt men voor uitgaven wegens ondersteuning fr. 168.000. Deze oppervlakkige omslag wordt met het oog op de verscheidenheid der beide arbeiders-klasse door meer grondige uitwerking aldus gecorrigeerd:

LOON-KLASSE.	Aantal Verzekerden.		Aantal Werkloozen.		Daarvan		Ondersteuning in francs.
	Fabrieks- arbeiders.	Werklieden bij het bouwvak.	Fabrieks- arbeiders.	Werklieden bij het bouwvak.	Gehuwd.	Ongehuwd.	
I	3000	—	350	—	200	150	$\left\{ \begin{array}{l} 200 \times 1.50 \times 60 = \text{fr. } 18.000 \\ 150 \times 0.80 \times 60 = \text{ » } 7.200 \end{array} \right.$
II	3000	300	350	300	350	300	$\left\{ \begin{array}{l} 350 \times 1.70 \times 60 = \text{ » } 35.700 \\ 300 \times 0.90 \times 60 = \text{ » } 16.200 \end{array} \right.$
III	1500	1200	100	700	500	300	$\left\{ \begin{array}{l} 500 \times 2 \times 60 = \text{ » } 60.000 \\ 300 \times 1 \times 60 = \text{ » } 18.000 \end{array} \right.$
							Som. . fr. 155.100

¹⁾ «Nicht immer zuverlässig sind». Hamb.-Corr.

Hierbij komen de kosten van verblijf en het reisgeld, gerekend ad 6000 francs en de kosten van beheer ad 15,000 francs; zoodat het totaal der uitgaven 176,100 francs zoude bedragen.

III. MIDDELEN DER VERZEKERINGSKAS.

De inkomsten bestaan uit de bijdragen der verzekerden en werkgevers, de subsidie van den Staat, schenkingen en legaten. ¹⁾ De bijdragen der werklieden worden geregeld naar de drie loonklassen voor de beide soorten van bedrijven die in de termen dezer verzekering vallen t. w.,

Loonklasse.	Fabrieksarbeider wekelijks.	Arbeiders bij bouwwerken wekelijks.
I.	fr. 0.20	fr. 0.40
II.	" 0.30	" 0.50
III.	" 0.40	" 0.60 ²⁾

Nu komt de ontwerper tot de volgende raaming: 9000 arbeiders zijn tot bijdragen verplicht. Hiervan zouden afvallen 1800 die gedurende 2 maanden ter oorzaak van werkloosheid niet betalen. Anderen worden ondersteld door ziekte of ongeval vrij van betaling te zullen zijn. Er zouden dus ongeveer 1800 mannen gedurende 6 maanden geen bijdrage betalen. Alzoo zouden per jaar 900 wegvallen. Daarvan zouden zijn 300 arbeiders bij bouwvakken en 600 fabrieks-arbeiders. Voor dezen zou men naar loonklassen de volgende verdeeling hebben:

Van de 1200 arbeiders bij bouwvakken naar de IIIe loonklasse zouden 200 wegvallen; van de 300 arbeiders bij bouwvakken naar de IIe loonklasse 100; van de 1500 fabrieksarbeiders naar de IIIe loonklasse 100; van de 3000 fabrieks-arbeiders naar de I^e en IIe loonklasse ieder 250. Arbeiders bij bouwvakken naar de I^e loonklasse zijn hier wegens hun gering aantal buiten rekening gelaten.

¹⁾ Met het oog op die schenkingen en legaten is dus ook deze instelling gedeeltelijk philanthropisch en heeft dus armenzorg hier ook haar deel.

²⁾ De premien moeten iedere 4 weken betaald worden door den patroon, die het bedrag, zooals van zelf spreekt, weder op den arbeider mag verhalen.

Hierbij zouden nog komen de bijdragen der werkgevers, welke bijdragen bepaald zijn per hoofd voor de arbeiders bij bouwvakken op 0.20 francs en voor fabrieks-arbeiders op 0.10 francs.

Hierdoor komt men tot de volgende jaarlijksche ontvangst:

Fabrieks-werklieden en hunne werkgevers.

I ^e Loonklasse	$2750 \times 52 \times (0.10 + 0.20 \text{ fr.}) = \text{fr. } 42.900.—$
II ^e "	$2750 \times 52 \times (0.10 + 0.30 \text{ "}) = \text{" } 57.200.—$
III ^e "	$1400 \times 52 \times (0.10 + 0.40 \text{ "}) = \text{" } 36.400.—$

Werklieden bij bouwvakken en hunne werkgevers.

II ^e Loonklasse	$200 \times 52 \times (0.20 + 0.50 \text{ fr.}) = \text{" } 7.280.—$
III ^e "	$1000 \times 52 \times (0.20 + 0.60 \text{ "}) = \text{" } 41.600.—$
Te zamen . . . . fr. 185.380.—	

(2750 + 2750 + 1400 + 200 + 1000 werklieden = 8100); voegt men hierbij de 900 die per jaar zouden wegvallen, dan krijgt men 9000 werklieden; zijnde het cijfer hierboven genoemd voor het geheel aantal werklieden die tot bijdragen verplicht zijn.

Hierbij zou nog komen een Staatssubsidie van 40.000 francs, zoodat de gezamenlijke inkomsten zouden wezen 185.380 + 40.000 = 225.380.— francs. De geraamde jaarlijksche uitgaven daarentegen zijn 176.100 francs, zoodat men per jaar zou overhouden 49.280 francs.

Het overschot zou worden bestemd voor het vormen van een reservefonds. Zoodra dit fonds het bedrag van 200.000 francs te boven gaat, zou de regeerings-raad den Grooten raad voorstellen doen tot vermindering der bijdragen of verhooging der bij werkloosheid uittekeeren bedragen. Komt er voor de uitgaven te kort, dan zou in de eerste plaats het reservefonds worden aangesproken. Is dat hiertoe niet toereikend dan zou de Staat der verzekerings-instelling tegen behoorlijken interest het ontbrekende bij wijze van voorschot verstrekken.

Tegelijkertijd zou de regeerings-raad dan voorstellen doen in betrekking tot verhooging der bijdragen van de werklieden, de werkgevers en van den Staat. Eene volstrekte aansprakelijkheid van den Staat voor de verbintenissen der verzekerings-instelling wordt niet erkend. De regeerings-raad zou bevoegd zijn de voor op- en inrichtingskosten benoodigde gelden in den vorm van voorschot tegen voldoening van behoorlijken interest te verstrekken.

IV. BESTUUR DER INSTELLING.

(Organen der verzekerings-kas).

Het Bestuur der instelling bestaat uit één Directeur en eene Commissie (van toezicht). Eerstgenoemde wordt door den regeerings-raad op voorstel der Commissie voor den tijd van 6 jaren gekozen, zooals dat in Zwitserland gebruikelijk is. Zijn salaris is van 3500 tot 5000 francs. De Commissie bestaat uit 9 leden en heeft ten taak toezicht op het bestuur te houden. De voorzitter wordt door den Regeerings-raad gekozen. Van de leden der Commissie worden benoemd 3 door de werkgevers die tot bijdragen verplicht zijn, 5 door de verzekerings-plichtige arbeiders. Vrouwelijke werklieden hebben geen stem. De leden der Commissie hebben 3 jaren daarin zitting. Het Bestuur wordt steeds door technici ter zijde gestaan. De jaarlijksche rekening en verantwoording en het jaarlijksch verslag wordt aan den Regeerings-raad toegezonden, die de rekening aan het onderzoek van eene commissie uit drie leden bestaande onderwerpt.

Dit is in groote trekken het plan eener onderneming, waarvan het al of niet tot stand komen, zoo al niet met spanning dan toch zeer zeker met belangstelling wordt tegemoet gezien.

Overigens verwijzen wij naar — en bevelen wij de lezing aan van het verslag over dit ontwerp van den heer Max von Heckel, voorkomende in de *Jahrbücher für National Oekonomie und Statistik* (aflevering verschenen 15 Januari 1895).

Al deze ontwerpen hebben intusschen het gebrek dat zij op geen voldoende statistische gegevens voor de verzekering tegen werkloosheid berusten.

Ten aanzien der verzekering tegen werkloosheid mist men alle regelmaat, is niets vooraf te bepalen. Mr. Ph. Falkenburg merkte in den „Telegraaf“ van 18 Maart ll. het volgende op:

„Wel heeft Stanley Ievons pogingen in het werk gesteld om de crisis van werkloosheid tot eene 10 of 11-jarige te brengen en deze in verband gebracht met de zonneperiodes, doch de werkelijkheid was met zijne theorie in strijd. Gaan

„we bv. de Geschäfts Stackungen in het land der groot-industrie „bij uitnemendheid, Engeland, na, dan zien wij reeds eene „belangrijke afwijking van de periodiciteit; want buiten de „crises van 1815, 1825, 1836, 1847, 1857 en 1866 welke „men tot bewijs tracht aan te halen, is er nog een crises „in 1839, terwijl men dan met de depressie die omstreeks „1873 begon en eerst in 1888 verminderde, in het geheel „geen weg weet. Ook omtrent den duur der crises begaat men „de groote fout van eene regelmaat te zoeken in verschijnselen, „waarvan men de talloos wisselende oorzaken niet kon kennen.”

De heer Raaymakers echter acht deze redeneering in strijd met het bekende „*Latius hos quam premissae conclusio non vult.*”

„Ook in de zooveen genoemde redeneering”, zegt hij, „wordt meer in de conclusie gelegd, dan de praemissen veroorloven.”

„Nu en dan ontstaan crises.”

„Dan zal de verzekering echter te kort schieten omdat crises niet voorzien zijn.”

„Dus concludeert men, zal de verzekering onmogelijk zijn.”

„Het is duidelijk, dat de eenige logische gevolgtrekking is, dat de verzekering nu en dan onmogelijk zal zijn. En zal dit nu een reden zijn om in het algemeen de verzekering tegen werkloosheid voor onmogelijk te verklaren en in gewone omstandigheden na te laten, wat in buitengewone omstandigheden misschien niet afdoende zal zijn? Zal men dan, omdat soms een halve stad afbrandt, de verzekering tegen brand onmogelijk moeten noemen, of de verzekering tegen ziekte, omdat eene epidemie kon uitbreken? En toch zal niemand beweren, dat dergelijke feiten onder het bereik der statistiek zouden vallen.”

Afgescheiden hiervan komt het mij voor dat men ten deze ook wel onderscheid moet maken tusschen crisis ten gevolge van werkstaking en crisis veroorzaakt door gebrek aan arbeid.

Zeker is het intusschen — en in dit opzicht schaar ik mij geheel aan de zijde van den heer Mr. Ph. Falkenburg — dat men voor de onderwerpelijke verzekering de noodige statistische gegevens mist. Dit feit is niet te betwisten. De heer Raaymakers levert daarvoor geen tegenbewijs.

Daaraan schijnt ook te kunnen worden toegeschreven of daar-

mede verband te houden het mistasten bij de in Zwitserland terzake genomen proeven. Wat de finantieele uitkomst te Bern betreft — en die uitkomst is het gevolg van gemis aan behoorlijken statistischen grondslag — schrijft Mr. Falkenburg het volgende:

„Volgens het eerste jaarverslag over 1893—94 waren 404 „personen toegetreden die eene premie van 20 cents per maand „betalen. Nemen wij nu voor een oogenblik aan, dat ieder „het geheel jaar trouw zijne contributie betaalde, dan is niet „meer dan f 969.60 ontvangen.

„Aan 165 leden, die de werkloozen-uitkeering ontvingen, „werd evenwel een bedrag van f 3097.50 uitbetaald, zoodat „f 2937.50 uit andere bronnen moet zijn gevloeid. En inderdaad, „particulieren hebben f 570.40 bijgedragen en de overheid „f 2367.50.” ¹⁾

„Waar nog geen derde deel van het uitgekeerde bedrag „door de verzekerden zelven is opgebracht, daar is het eene „onvergeeflijke fout dit eene verzekering te noemen. De ver- „zekeringskas te Bern is geen verzekeringskas, doch eene instel- „ling van liefdadigheid. Dienzelfden misslag heeft men te Zürich „en te St. Gallen eveneens begaan, terwijl men ook te Am- „sterdam en te 's-Gravenhage dit fraaie voorbeeld wil volgen.”

„Voor vrijwillige verzekering is het noodig, dat er eene „vaste verhouding bestaat tusschen het offer dat men brengt, „in den vorm van premiebetaling, en het risico dat men „belooft. Om de premie met juistheid te kunnen bepalen, „moet dus vóór alles de omvang van het risico worden gekend. „Zoolang het risico beheerscht wordt door toevallige invloeden, „waarvan de werking zich niet met zekere regelmatigheid doet „gevoelen, en die men niet vooraf kan berekenen, is verzeke- „ring onmogelijk.”

Ook om dezelfde reden — gemis aan voldoende statistische gegevens — hebben wij niet veel beter verwachtingen van de proef die men in Basel-stad wil nemen.

Prof. Adler schat het aantal werkloozen per jaar op 20 pCt.

---

¹⁾ Bij narekening komt het mij intusschen voor dat éen dezer getallen foutief is. Het verschil tusschen f 3097.50 en f 969.60 is immers f 2127.90. Toch nog een betrekkelijk aanzienlijk bedrag!

Hoe komt hij aan dit cijfer ? ¹⁾). Tot grondslag schijnt hij genomen te hebben eene statistiek voor 30 Duitsche groote steden; welke statistiek men zelfs dáar om verschillende redenen niet vertrouwbaar acht.

Men kwam daar tot 14 pCt. Hierop heeft Prof. A. eenvoudig 6 pCt. gelegd. Waarom niet minder of meer ? ²⁾). Mag een verzekerings-technicus zoo maar op de gis te werk gaan? Dit is dan ook een grief die Dr. K. Oldenburg — een specialiteit ter onderhavige zake — tegen den grondslag van het ontwerp heeft; eene grief die hij op bondige wijze heeft ontwikkeld in de „Blätter für Sociale Praxis in Gemeinde Vereinen und Privatleben, zugleich Organ des Verbandes Deutsche Gewerbeberichte.“

Prof. Adler antwoordt hierop wel, maar wederlegt het bezwaar niet. Het is waar dat de statistiek, zooals Prof. A. opmerkt slechts eene benaderende waarde heeft, maar die benadering heeft immers ook haar grenzen, mag nooit tot willekeur leiden.

Men heeft ook nog bezwaren van anderen aard tegen het plan van den kant der werkgevers uit den middelstand. De kleine bazen, die bij verre na niet altijd op rozen wandelen, beweren dat de Staat zich te weinig om hen en te veel om de werklieden of gezellen bekommert, wien buitensporig het hof zou worden gemaakt. De kritiek vraagt verder hoe men den stroom van werkloozen van het platteland naar de steden zal kunnen keeren, waar men onderwijs, levensmiddelen, ziekenverpleging en begrafenis kosteloos krijgt, waar in den winter, brandstoffen, soep en nog zooveel meer aan de nooddriftigen wordt verstrekt? Wederom anderen achten een minimum-uitkeering van 80 centimes per week te gering. Men zou

---

¹⁾ Er wordt door Prof. A. aangenomen, maar volstrekt niet bewezen, dat het getal werkloozen in het bouwvak 66½ pCt. in de industrie 11 pCt. bedraagt, waarvan gemiddeld op 20 pCt. voor Bazel valt te rekenen.

²⁾ Wij zouden dat kunnen billijken wanneer de opslag het gevolg was van eene op statistische gegevens berustende vergelijking tusschen den arbeiderstoestand in Deutschland en Zwitserland, doch dit is het geval niet. Ook voor die vergelijking heeft men geen gegevens.

aldus, zoo meenen zij, spoedig tot verhooging moeten overgaan; maar dan zullen ook de bijdragen van de werkgevers moeten stijgen.

Op eene talrijk bezochte arbeiders-bijeenkomst te Bazel gehouden, werd het plan uitvoerig besproken en ten slotte eene resolutie aangenomen die in hoofdzaak op het volgende nederkomt;

„In de eerste plaats moeten de van de verzekerden te heffen bijdragen voor $\frac{1}{3}$ of voor de $\frac{1}{2}$ verlaagd en dienovereenkomstig de toelage van den staat verhoogd worden. In de tweede plaats moet het ontwerp op de volgende punten wijziging ondergaan:

1°. de verzekering moet ten minste facultatief uitgestrekt worden tot de in het kanton hun domicilie hebbende, doch elders in het werk zijnde arbeiders en arbeidsters en eveneens tot de arbeiders in bedrijven van geringen aard.

2°. voor de verkiezing der arbeidsvertegenwoordigers in het bestuur moet aan alle verzekeringsplichtige arbeiders en arbeidsters het kiesrecht worden verleend;

3°. ingeval arbeiders door werkgevers uitgesloten worden, moet de onderstand toch worden verleend;

4°. de verzekerden die meermalen in het jaar voor korteren tijd dan eene week werkloos zijn geweest moeten eveneens recht op onderstand hebben.

Eindelijk stelde de vergadering nog als voornaamste eisch: De arbeiders moeten onder alle omstandigheden ten krachtigste vasthouden aan het beginsel van zelfbestuur der verzekeringskas, dermate dat althans de meerderheid van het bestuur door en uit de arbeiders gekozen worde.

Buiten twijfel zal vooral deze laatste eisch door de regeering volstrekt niet ingewilligd worden, en dit te minder omdat het hier geene onderlinge verzekering betreft. Op het eerste punt — verlaging der bijdragen van de arbeiders en verhooging van de staatstoelage — zal zij wellicht toegeven, maar dan ook juist zal zij nog te minder er in treden om het beheer voor een groot deel uit handen te geven.

Mijnerzijds bestaat er nog veel grooter bezwaar tegen het ontwerp-Adler. Zooals men ziet, (blz. 415) wordt de ondersteuning berekend naar het bedrag van het weekloon dat de verzekerde gedurende de 28 voorafgaande weken gemiddeld heeft genoten.

Dit is in strijd met het goed en gezond beginsel bij alle verzekeringsbranches — het A B C der verzekering — dat het sinister nooit tot voordeel ¹⁾ van den verzekerde mag leiden, en de verzekeringsnemer diensvolgens een behoorlijk deel in eigen verzekering moet behouden. Hier klemmt dit te meer. Ware toch de werkman door de verzekering tegen werkloosheid gewaarborgd bij werkloosheid zooveel of zelfs meer dan zijn arbeidsverdienste te bekomen, dan zou het hem geheel onverschillig zijn, of hij zijne betrekking al of niet verliest, en hij zou er niets voor in het werk stellen om haar te behouden. Ja, wellicht het tegendeel zou de trage, de gemakzuchtige doen. In Duitschland vindt men daarvan treffende voorbeelden bij de ziekte-verzekering, die met de gesimuleerde zieken zeer te tobben heeft; iets wat voor die verzekering waarlijk een ramp is. En hoe zou het nu gaan met de verzekerden tegen werkloosheid? Thans dringt de honger den werkman alles op te zoeken en aan te grijpen. Maar hoe, wanneer hij evenveel uitkeering krijgt of niet veel minder dan zijn loon, zou hij dan niet de armen in den schoot blijven houden en een lui leventje leiden?

„Als angemessen” wordt volgens Wallmann’s *Versicherungs-Zeitschrift in der Regel eine Selbstversicherung zu $\frac{1}{2}$ angesehen, so dass also die zu gewährende Unterstützung $\frac{2}{3}$ des Arbeitslohnes auszumachen hätte.*” Bovendien wordt door vele deskundigen eene bijzondere contrôle noodig geacht die o. a. is ingevoerd door de Vereeniging tot wering van en ondersteuning bij werkloosheid te ’s-Gravenhage. Volgens art. 6 van haar Huishoudelijk Reglement worden, door en uit de leden controleurs, — voorloopig vier — benoemd, die o.a. belast zijn met het controleeren der leden die zich als werkloos hebben aangegeven. Eerst bij „eerlijke bevinding” (waaronder toch wel te verstaan zal zijn dat de werkloozen ook, alle middeelen in het werk gesteld hebben om arbeid te bekomen), verstrekken zij den zich als werkloos aangegevene „eene ingevulde en onderteekende (te onderteekenen?) aanvraag tot betaling.” Bij ontdekking van misleiding, zijn zij verplicht hiervan dadelijk hun voorzitter in kennis te stellen, wiens instructiën zij dan moeten opvolgen. De voorzitter stelt dan dadelijk met

¹⁾ En al krijgt hij zelfs niet meer dan zijn loon bedroeg dan is dit dit in zooverre nog voordeel dat hij er nu niets voor behoeft te doen.

den voorzitter der vereeniging een onderzoek in. „Zoo de mis-
 „leiding bevestigd wordt, zal er geene betaling geschieden en
 „het lid tijdelijk worden geschorst en op de eerstvolgende
 „vergadering door de controleurs tot roeyement worden voor-
 „gedragen. Het Bestuur beslist hieromtrent naar bevinding.
 „Is dan de beslissing van het Bestuur niet naar den geest der
 „controleurs, dan treden zij met het bestuur nogmaals in overleg
 „en beslissen dan Bestuur en Controleurs in eene gecombineerde
 „vergadering bij meerderheid van stemmen.”

In beginsel is zulk een contrôle — de détails in het
 midden latende — wel aanbevelenswaardig. Of zij in de be-
 doeling van Prof. Adler ligt, is ons uit de stukken, die wij ter
 onzer beschikking hadden niet gebleken.

Ook in andere Europeesche Staten is de verzekering tegen
 werkloosheid de vraag van den dag. Een Fransch verzekeringsblad
 merkt terecht op *„Aucune question est à la fois plus intéres-
 „sante, industrielle et commerciale.”* In de zitting der Fran-
 sche kamer van afgevaardigden dd. 12 November 1894, vroeg
 de socialistische afgevaardigde Prudent Dervilles eene rijks-
 toelage van 5.000.000 francs voor de werkloozen en tevens
 de organisatie door den Staat van eene verzekering tegen werk-
 loosheid, terwijl hij in afwachting daarvan het ondernemen
 van groote werken verzocht. Hij zeide:

*„Hors la prévoyance et l'assurance, tous les remèdes ne
 „sont que des expédients, des palliatives éphémères et fatices,
 „par conséquent insuffisants.”*

De quaestie kwam ook te berde op het laatst gehouden
 congres te Milaan. Een der voornaamste Fransche staathuis-
 houdkundigen, de heer Eugène Roctond zeide daar:

*„De philanthropie en de staatsinmenging, geven blijken van
 „onmacht in zake het vraagstuk der werkloosheid. Er blijft
 „niet anders over dan dat men toevlucht neme tot profes-
 „sioneele fondsen en kassen en eindelijk tot de verzekering.
 „Zoo kan men de gevolgen der werkloosheid althans minder
 „gevoelig maken. ¹⁾*

¹⁾ De Société d'encouragement pour l'industrie
 nationale te Parijs heeft onlangs een prijs uitgelooft voor het
 best gekeurde antwoord op de vraag: Hoe moet verzekering tegen
 werkloosheid worden ingericht?

Sinds het begin van 1893 is in Duitschland in werking gebracht eene verzekering-maatschappij tegen de geldelijke nadeelen van het verlies van betrekkingen. Iedere verzekerde bekomt een polis. Bij de ontvangst daarvan stort hij 3 pCt. van zijn salaris als entreegeld en 2 pCt. 's maands bij vooruitbetaling als premie. Daarentegen verbindt de Maatschappij zich 60 pCt. van het salaris uit te betalen gedurende hoogstens 6 maanden van het jaar na verlies van betrekking. De schadeuitkeering is eerst dan verschuldigd, wanneer men zes maanden verzekerd geweest en de premie geregeld voldaan heeft en mits het bewijs geleverd worde, dat het verlies van betrekking buiten eigen schuld veroorzaakt zij en de verzekerde alles gedaan heeft om eene andere voor hem geschikte betrekking te verkrijgen, ook door het daartoe inroepen van de tusschenkomst van een agent van plaatsbezorging. De maatschappij tracht ook van hare zijde een zoodanigen verzekerde eene betrekking te bezorgen. Of deze Maatschappij ook voor den handwerksman dienstig is en of zij goede uitkomsten oplevert is ons niet bekend ¹⁾.

In Zweden is dezer dagen bij de volksvertegenwoordiging ingediend een ontwerp van wet tot verplichte verzekering tegen werkloosheid. Dat ontwerp heeft echter eigenlijk ten doel invaliditeitsverzekering — geen verzekering tegen werkloosheid — zoo als het onderwerp van het onderhavig opstel uitmaakt. Blijkbaar verkeeren sommige bladen te dien opzichte in dwaling. Het heeft zeer veel overeenkomst met de Duitsche wet tot verplichte verzekering tegen de economische gevolgen voor de daarbij betrokken werklieden van invaliditeit en ouderdom.

In België heeft de heer Mahilton, Directeur-Generaal van de Caisse générale d'épargne et de retraite en Belgique in 1893 opgericht de Maatschappij des „Travailleurs réunis.“ Daarvoor is een kapitaal bijeengebracht door middel van particuliere giften en bijdragen van honoraire leden. De uitkeeringen bij werkloosheid worden vooraf begroot met 't oog op hetgeen

---

¹⁾ Zeer onlangs heeft de bekende Fransche statisticus Maurice Block een werk uitgegeven «Assurances ouvrières en Allemagne», Paris 1894 Guillaume & Cie. Alle arbeids-verzekeringen worden daarin behandeld behalve..... de verzekering tegen de gevolgen van werkloosheid. Hieruit schijnt te kunnen worden afgeleid dat dit veld in Duitschland nog grootelijks braak ligt.

in het vorig dienstjaar voor uitkeering noodig was. Daarbij wordt rekening gehouden met het benoodigde voor kosten van beheer en reserve. De schadeuitkeeringen hebben plaats van den vierden dag of na het intreden der werkloosheid, en zulks in overleg met — en na ingewonnen advies van den Raad van administratie. Deze instelling is uitsluitend voor die werklieden wier beroep in ieder jaargetijde kan worden uitgeoefend. O. i. is dit echter eene weldadigheids-instelling! Door zulke instellingen wordt het gevoel van zelfstandigheid en eigenwaarde bij den werkmán maar al te zeer uitgedoofd. Ons wil het voorkomen dat waar voor eene verzekering geen of geen voldoende statistiek-materiaal voorhanden is onderlinge verzekering het meest aanbeveling verdient — althans voorhands — en wel tot dat men zelve voldoende ervaring opgedaan heeft. Wij zouden hier wenschen toepassing van het beginsel van mutualiteit voor de bijdragen zoo voor den werkmán als voor den werkgever. Van dit gevoelen is men bijzonder ter onderhavige zake ook in het praktisch Engeland, het land dat niet ten onrechte genoemd wordt: het laboratorium van sociale hervorming en sociale verbetering. ¹⁾ Een groot aantal onderlinge professioneele verzekerings-instellingen tegen dit risico heeft men aldaar ²⁾, die zeer goede uitkomsten opleveren doch de uitkeering tot eene niet te groote tijdsruimte

---

¹⁾ De heer Raaymakers is een warm voorstander van de verplichte Staatsverzekering. Ons wil het echter voorkomen dat de uitkomsten der verplichte Staatsverzekering in Duitschland alles behalve voor dit stelsel pleiten. Dwang-verzekering ligt, wat het vrijheidslievend Nederlandsch volk betreft, ook niet in zijn geest, en de Nederlandsche werkmán in het bijzonder is ook in merg en been vrijheidlievend. Wat echter het meest afdoet is dat men door de onderlinge verzekering tegen werkloosheid het best de noodige statistische gegevens kon bekomen, en — men lette er wel op — bij geene andere verzekerings-branche berust het hoofdgewicht zoo uitsluitend als bij de onderwerpelijke verzekering, op de subjective zijde van het risico.

²⁾ De heer Raaymakers vond in een werkje in 1741 uitgegeven vermeld, dat toen reeds vele jaren geleden de wolkammers een soort vereeniging hadden opgericht, die vooral beoogde: »to take »care of their poor brethren that should fall sick or be out of »work; and this was done by meeting once or twice a week and »each of them contributing 2 d. or 3 d.»

beperken. De „Trade Unions“ omvatte 298 vereenigingen te samen met 745.648 deelhebbers. In 1893 keerden zij bij werkloosheid f 4.337.000 uit.

In het reeds vermeld proefschrift van den heer Raaymakers komen hoogst belangrijke mededeelingen voor omtrent de groote ontwikkeling waartoe men in Engeland door onderlinge verzekering tegen werkloosheid gekomen is.

Hij geeft o. a. een tabel bevattende een totaal overzicht van hetgeen eenige voornaame vereenigingen gedurende een aangegeven aantal jaren uitgekeerd hebben. Het aantal jaren wisselt af tusschen 11 tot 63, terwijl dat van de vereenigingen 13 bedraagt. Het totaal bedrag der uitkeeringen is 4.005.776 pd. st. Dus meer dan 48.000.000 gulden. Gewis zijn zulke cijfers welsprekend.

De Trade Unions hebben ook een belangrijken werkkring met betrekking tot het opsporen van arbeidsgesgelegenheden voor haar werklooze leden ¹⁾. Belangrijke cijfers worden door den Heer Raaymakers ook medegedeeld omtrent het aantal werkloozen en hun uitgekeerde bedragen n.l.:

The Amalgamated Society of Engeneers and the Friendly Society of Iron Founders of England, Ireland and Wales gedurende de laatste 25 jaren (1866—1891). In die 25 jaren was gemiddeld per lid het bedrag uitgekeerd als Donation Benefit in een jaar het minst £ 0 6 s. 6¼ d., het meest £ 1 13 s. 9¾ d.

Voor de Friendly Society of Iron Founders geeft hij insgelijks een zoodanige tabel, echter loopende over 28 jaren (1866—1893). In die 28 jaren was gemiddeld per lid en per jaar uitgekeerd een bedrag van £ 0 5 s. 5¼ d. tot £ 4 13 s. 8¼ d.

Eenigermate gelijksoortige instellingen als de Trade Unions heeft men ook in Noord-Amerika. Naar het mij voorkomt moet men ook hier te lande ten deze dien weg opgaan ²⁾,

¹⁾ Men raadplege hiervoor: Fifth and final Report of the Royal Commission on Labours Part II pag. 355—365.

²⁾ In 1893 werd door het Hoofdbestuur van de Maatschappij van den Werkenden Stand een plan ontworpen voor eene verzekering tegen de nadeelige gevolgen der werkloosheid, opdat in een later uit te schrijven vergadering eene zakelijke bespreking

maar eer men daartoe geraakt, zal bij ons de gemeenschapszin — in Engeland zoo krachtig — veel meer moeten worden ontwikkeld. In ieder geval is het geraten aftewachten de uitkomst der enquête omtrent de werkloosheid die in Amsterdam wordt ingesteld. Die enquête loopt over duizende werklieden. Hoogst doelmatige, duidelijke, oordeelkundige en praktische vragen zijn gericht tot alle aldaar georganiseerde werklieden-vereeningen, die indedaad doordrongen blijken te zijn van het groot nut dezer enquête. De uitkomst zal — wij zijn er stellig van overtuigd — veel licht omtrent de onderhavige quaestie verspreiden.

Een enkel woord ten slotte:

Er zijn velen die beweren dat de handwerksman in den regel niet bij machte is om hoe weinig ook voor alweder eene nieuwe verzekering bij te dragen en het van hem reeds groote opofferingen eischt contributie van begrafenis- en ziekenfonds geregeld te voldoen. Wij betwijfelen dit.

Wij willen thans niet wijzen op den borrel — een oud — doch wel is waar niet verouderd thema.... maar vragen hoe veel wordt op andere wijze niet soms nutteloos uitgegeven? Een enkel voorbeeld van buitenslands:

Onlangs verloren de wevers te Rouaan, ten getale van 100.000, 30.000 fr. dagelijks sinds ongeveer ééne maand, tengevolge eener quaestie van tarifs-unificatie, waaromtrent geheel de wereld het in beginsel eens is. Men twistte hevig en wond zich erg op over de keuze van afgevaardigden, daar de patroons alleen met de afgevaardigden der werklieden hunner respectieve werkplaatsen wilden onderhandelen, terwijl de werklieden hunnerzijds verklaarden hun volmacht te hebben verleend aan de leden van het syndicaat dat zij gekozen hadden.

---

van het plan mogelijk zou zijn. Het bleef echter bij een «Plan.» Te 's-Gravenhage is in 1894 opgericht de hiervoren reeds vermelde Vereeniging tot wering van en ondersteuning bij werkloosheid. Zij vraagt bijdragen van: 1° de werklieden, 2° de werkgevers en 3° particulieren; voor een deel is zij dus van philanthropischen aard, wat zij trouwens gemeen heeft met de meeste van dergelijke instellingen, die alle toch rekenen op giften of legaten van particulieren.

Onderstel nu dat men deze aldus verspilde bedragen had gestort bij een ondersteuningsfonds of Maatschappij tot verzekering tegen de economische gevolgen van werkloosheid en de gelden behoorlijk interest op interest uitgezet had, hoe vermogend zou die instelling dan geweest zijn, hoe voortreffelijk, hoe nuttig werkend zou zij dan hebben kunnen wezen in de kwade dagen van werkloosheid!

Nu geven wij gaarne toe, dat juist zoo iets in ons land niet gewoon, niet alledaags is; maar toch wordt tegenwoordig ook hier te lande door en voor werkstaking geld verspild.

Uit al het voorafgaande blijkt, naar het mij voorkomt duidelijk dat ten aanzien der onderwerpelijke verzekering op verre na nog niet het laatste woord gesproken is.

Wat ten deze gedaan is of men voornemens is te doen bepaalt zich tot proefnemingen die zich slechts tot enkele arbeidsvakken uitstrekken, terwijl men zich daarbij van liefdadigheidssteun ook niet of niet geheel heeft kunnen losmaken. Eene oplossing van dit hoogst belangrijke vraagstuk is gewis in meer dan één opzicht zeer wenschelijk, vooral ook omdat zij zou leiden tot vermindering der schatten vorderende uitgaven voor armenbedeeling, politiewezen, enz.

Veel waars ligt in de volgende opmerking van den heer Charles Raaymakers.

„Wordt allerwege de eisch gehoord, dat men toch eindelijk eens beginnen zal den werkman te verzekeren tegen de werkloosheid, veroorzaakt door ziekte, ongeval of ouderdom, naar mijne meening is de werkloosheid, waartoe de krachtige, gezonde werkman wordt verplicht door gebrek aan werk van veel ernstiger karakter, en is de verzekering daartegen veel meer urgent.

„De zieke, de invalide, hij die gebogen gaat onder den last der jaren, wekt licht het medelijden van zijn meer gegoeden evenmensch, maar vraagt een flinke, stoere kerel door nood gedrongen een aalmoes, dan luidt het antwoord dikwijls dat „hij liever moest gaan werken en zich schamen om te bedelen.

„Zóo is de mensch. Lijden dat het oog aanschouwt spreekt dadelijk tot het hart; maar lijden, slechts te zien voor het oog des geestes, spreekt tot het nuchtere verstand, van waar de weg naar het hart dikwijls een langere is. Doch niet alléén,

omdat de gezonde man in zijn volle kracht minder medelijden wekt, is de verzekering tegen werkloosheid meer noodzakelijk dan tegen ziekte, invaliditeit en ouderdom, maar ook en vooral, omdat zij eene onontbeerlijke voorwaarde is voor eene goede regeling der laatste. Want zonder haar zal eene geregelde premiebetaling voor de verzekeringen onmogelijk zijn.

„Wordt de arbeider werkloos, dan heeft hij zelfs niet om van te leven, hoe zal hij dan nog geld kunnen afzonderen om de verschillende premies te betalen? Opdat de arbeider gezond en krachtig zijnde wat ter zijde kunne leggen voor verzekering tegen zulke en andere rampen, moet hij toch eerst verdienen en waar de verdiensten ophouden toch een inkomen hebben.

„’t Is vreemd: men verzekert den arbeider wellicht eene goede begrafenis, in plaats van eerst te zorgen dat hij leven kan.

„Terwijl men in alle zaken begint met het begin, wil men op dit gebied aanvangen met het einde of in het midden.

„Alléén wanneer men begint met de verzekering tegen werkloosheid, zal men een grondslag hebben waarop met vastheid kan worden voortgebouwd.

„De verzekering tegen werkloosheid“, — zegt Lujo Bretano terecht — „is „DE HOEKSTEEN VAN HET GEBOUW DER SOCIALE VERZEKERINGEN.“

Deze verzekering zal het ambacht ook meer in eere brengen. Het volkskarakter zal hierdoor veredelen. Zij zal althans hiertoe bijdragen. „Eine gut eingerichtete und zweckmässig functionierende Arbeitslosen-Versicherung“ — merkt een Duitsch schrijver terecht op — „wird eine anziehende Wirkung auf die Arbeiterbevölkerung ausüben.“

Deze verzekering is dus wel waard, dat men alle krachten inspanne om voor haar een degelijken grondslag te vinden, die — laten wij het niet ontkennen — tot dusver ontbreekt.

Den Haag, Mei 1895.

M. HENRIQUEZ PIMENTEL.